

Voorouders Groot

Onze tak Groot begint op Schokland!

Schokland, ooit een eilandje in de Zuiderzee.

Er waren vaak overstromingen.

Het verhaal gaat dat de Grootjes, als ze goede zeebenen hadden en handig waren, konden aanmonsteren voor de grotere vaart. Wie weet uiteindelijk de VOC! Als ze heel goed en taai waren konden ze sparen voor hun uiteindelijke ideaal: een veehouderij.

Dat duurde voor onze tak nog een paar generaties!

Op last van de overheid is het eiland in 1859 geëvacueerd: de protestanten werden afgevoerd naar Kampen, Genemuiden e.d. en de katholieken gingen overwegend naar het eveneens katholieke Volendam. (Voor zover mij bekend zijn de voorouders Groot niet katholiek)

Ver vóór de hierboven genoemde evacuatie zijn er al tal van verhuizingen bekend vanuit Schokland, veelal als een gevolg van visserij-contacten.

In 1942 is de Noord-Oostpolder drooggelegd. Schokland werd onderdeel van die polder. Er is nu een interessant museum.

Op Schokland wordt **Lourens (Louwe) Teunisz Groot** op 6-11-1712 geboren, in Ens, in de Zuiderbuurt. Zijn vader Teunis Jansz en zijn grootvader Jan Louwen woonden daar ook al. Het is zeer waarschijnlijk dat Louwe de eerste is die de naam Groot voert. Hij was van beroep visser/schipper.

Iets bracht hem ertoe om de Zuiderzee over te steken, niet alleen voor de visserij. Dit is waarschijnlijk geen overstroming geweest, want zijn broers en zus zijn op Schokland gebleven. Misschien heeft hij op een eerdere vaart Volendam aangedaan en daar zijn liefde gevonden. Hoe dan ook, Lourens trouwt in 1733 in Volendam met **Annijge/Annetje Willems Tol**, geb. 1714 te Volendam. Louwe vestigt zich daar en wordt havenmeester. Hij overlijdt in Volendam op 23-4-1769. Annigje overlijdt op 26-8-1773.

Louwe en Annigje krijgen 11 kinderen, waaronder **Pieter Jacob Groot**, geboren in Volendam op 13-6-1745, overleden in Volendam op 14-12-1801. Hij trouwt in Volendam in 1769 met **Hilletje Jans van Essen**, geb. in 1749, overleden in 1794.

Pieter en Hilletje krijgen 10 kinderen waaronder **Willem Pieters Groot**, geboren in Volendam 23-1-1780, havenmeester, winkelier en koopman in Volendam, overleden in Edam op 1-6-1867. Trouwt in Volendam in 1804 met **Antje Jans de Boer**, geb. 1784, overl. in Volendam in 1854.

Willem Pieters en Antje Jans de Boer waren dermate arm, dat zij in 1804 pro deo zijn getrouwd. Deze Willem, die aanvankelijk havenmeester in Volendam was, heeft later als koopman in diezelfde plaats schatten vergaard. Bij het overlijden van Antje in 1854 werd bij de boedelscheiding genoteerd dat het ging om:

- 10 pakhuizen*
- 10 huizen in Volendam*
- ± 50 ha land*
- enige tonnen baar geld*

Jan Groot, geb. 21-11-1914, vier generaties verder, broer van Mimi, schreef in 1971 wat kanttekeningen bij de stamboom, o.a.

“Mijn grootvader (Jan Groot, geb. 1852, getrouwd met Willempje Plas) heeft op de dijk aan de haven van Volendam het oude handelshuis nog gekend, met op de luifel de spreuk:

“Het is gewis, wat ik je brom,

koopwaar is geen eigendom”

Willem Pieters en Antje de Boer krijgen 9 kinderen, waaronder **Willem Willemsz Groot**, geboren in Volendam op 21-8-1813, veehouder, overleden in Broek in Waterland op 9-7-1879. Trouwt met **Elisabeth Buijs**, Lijsbeth of “Schokker Lijs”, geboren te Middellie in 1813, overl. in 1898.

Willem Willemsz is de eerste in deze stamboom die gaat boeren, in Overleek/Monnickendam, waar later zijn zoon Jan (zie hieronder) de boerderij overneemt. Hij is hoogheemraad en zit in het comité voor drooglegging van het Monnickenmeer, dat grenst aan Overleek. Weer later is hij gaan rentenieren in Broek in Waterland. Hij zal goed geboerd hebben en wellicht ook nog iets van de erfenis van zijn vader overgehouden hebben....?

Willem Willemsz en Elisabeth Buijs krijgen 10 kinderen, waaronder **Jan Willemszoon Groot**, de grootvader van Mimi, geboren in Broek in Waterland op 27-2-1852, veehouder in Overleek. Ook hij ging later rentenieren in Broek in Waterland, net als zijn vader Willem. Hij is overleden en begraven in Broek in Waterland op 10-6-1928; trouwt op 28-4-1872 met **Willempje Plas**, geb. 9-3-1852, overleden op 29-1-1933. Beiden op het kerkhof van Broek in Waterland!

Grapje van Mimi, vaak verteld: Willempje Plas trouwde met Jan Groot. Krijg je Willempje Groot-Plas. Woont in Broek in Waterland, dus Willempje Groot-Plas in Broek.

Over Mimi's grootouders weet ik helaas weinig.

Het verhaal gaat dat haar grootvader een bemiddeld man was. Zo rijk dat hij vier van zijn vijf zonen een boerderij en land kon geven. Behalve zoon Pieter, om de een af andere reden. Hij kreeg de keuze tus

sen een studie medicijnen of een studie theologie. Het werd theologie.

Een aardige anekdote is dat Jan Groot, de zoon van Piet van het Noordsche Bosch, mij kon vertellen dat bovengenoemde Jan Willemszoon voor zijn zoon Jan de boerderij Het Noordsche Bosch wilde kopen, maar hij had geen geld genoeg. Toen heeft de dominee van Monnickendam, met wie hij kennelijk op zeer goede voet stond, hem het ontbrekende geld gegeven. “De familie Groot was een zeer gelovige familie”, aldus Jan van Piet van het Noordsche Bosch.

De stolpboerderij "Het Noordsche Bosch", Leeteinde 5, rond 1900.
 In Het Dee en voor de stolp het schip van Dobber, kermisexploitant.
 Helemaal links het ijshuisje, waar ijs een jaar bewaard kon worden.

Uit: Broek in Waterland in oude prentbriefkaarten door A.P. Bruigom
 17. Stolpboerderij (Anno 1785) van Jan Groot (nr. 5); achter de wip- of ophaalbrug het huis (nr. 3) van de familie Stijl. In het Dee ligt de kermisshuit gemeerd van Kees Dobber (naar verluidt voorheen de jaagschuit "Het Broeker jacht"), waarmee hij zijn draaimolen vervoert en waarin hij tijden de kermissen met z'n gezin ook woont. Links de groenteschuit van Tjeerd Nooy. Dit buurtje wordt aangeduid met "Het Noordsche Bos", vermoedelijk een zeer oude naam, die slaat op een veenbos, dat in de vroege middeleeuwen aan de boorden van het naburige stroompje, de Leed, lag.

Jan Groot en Willempje Plas krijgen samen 8 kinderen, waarvan er 3 jong gestorven zijn:

1. Elisabeth, overleden op 17-3-1873, 10 weken oud.
2. **Jan Groot**, geboren in Broek in Waterland op 1873, overleden 1957, veehouder, gehuwd met Trijntje Nooij, in Monnickendam op 1-5-1895. Dijkgraaf in Waterland.
 Zij kregen 4 kinderen, Jan, Elisabeth, Willempje en Pieter. Hij heeft geboerd op "Het Noordsche Bosch", een fraaie stolpboerderij in Broek in Waterland. Ook hij ging rentenieren en verhuisde daartoe naar een kleiner houten huis bij de kerk, waardoor hij de bijnaam kreeg van "Jan bij de kerk".
 Later nam zoon Piet de boerderij over; hij was eveneens dijkgraaf. Ook diens zoon Jan heeft nog geboerd op het Noordsche Bosch, maar nu is de boerderij verkocht.

Mijn neef Pieter Groot herinnert zich deze oudoom Jan als een oude statige ernstige hartelijke man, die, als hij wist dat Pieter bij een van zijn zonen logeerde, verwachtte dat hij zijn opwachting bij hem kwam maken. Zo hoorde dat.
Ook mijn neef Pieter Saraber heeft zo zijn herinneringen aan oudoom Jan uit de tijd dat deze in zijn houten huis bij de kerk en de vijver woonde. "Met plezier vertelde hij mij dat die domme rijke Amerikaanse toeristen dachten dat het kroos gras was en dat zij daarover konden lopen en dus wegzakten. "Later, ik was misschien tien jaar, liet oom Jan mij het kerkhof zien en de familiegraven. Ook bezochten wij de boomgaard bij het Noordsche Bosch. Ik mocht op zijn rug klimmen om de beste pruimen te plukken die hoger in de boom zaten. Ja, ik ontmoette toen ook oom Piet en zijn vrouw en zijn zonen, maar had helaas niet veel contact. Mijn moeder (tante Wim, zus van Mimi) sprak altijd van haar beste vakanties bij oom Piet, haar neef, en de andere familieleden."

Mimi idem dito! Heel wat neven en nichten zijn bij de Waterlandse familie te logeren geweest! Altijd dikke pret!

***Jan Groot** is de oudste zoon van “Jan bij de kerk”, geb. 30-7-1898. Hij trouwt met Willempje de Jonge, geb. 2-8-1901, in Monnickendam op 24-4-1924, en gaat boeren in de Belmermeer; een polder grenzend aan Broek in Waterland.*

Later woont hij met zijn vrouw in Monnickendam aan het Noordeinde 37. Daar is hij overleden in 1975, zijn vrouw in 1978.

Dit zijn “oom Jan en tante Wim” uit de Belmer; aldus Pieter Saraber, die daar een paar keer gelogeed heeft en geholpen heeft op de boerderij. Als “knecht” werkte daar ook Douwe, een zoon van oom Willem (zie verderop). “Hij was niet zo goed bij zijn hoofd”, aldus de kanttekening bij de stamboom.

Erg interessant vond Pieter de watersituatie en het brongas in de Belmermeerpolder. “Ik logeerde daar een paar keer en genoot van de uitbundige natuur. Dag en nacht waren er de gaslichten brandend in stallen en in huis en er was altijd goede verwarming en zelfs koeling voor de melkbussen! Wij gingen koeien melken met een roeiboot ergens wat hoger in een moeras dichtbij. Direct uit de harige melkuiers kregen we dan van oom Jan een beker melk.

Met een zomerse plensbui liepen al gauw de lager gelegen weiden onder water en het naastgelegen dieselgemaal moest dan het water op pijl houden. Ze hadden melkvee en prijswinnende stieren voor het verbeteren van het koeienras in de regio.”

*Als laatste in deze vier aaneengesloten generaties Jannen noem ik **Jan Groot**, zoon van oom Jan en tante Wim van de Belmermeer. Toen oom Jan stopte met boeren is de boerderij verkocht. Zoon Jan is met zijn ouders meeverhuisd naar Monnickendam. Hij heeft alle naslagwerk en onderzoek verricht inzake deze stamboom, die vele malen uitgebreider is dan wat ik hier weergeef. Deze Jan is generatiegenoot van Pieter Saraber en Pieter Groot. Zij hebben alle twee met hem contact gehad over de stamboom. Jan is zelfs helemaal naar Queensland in Australië gevlogen om Pieter S. in zijn tropisch paradijsje op te zoeken. In zijn Hawaii T-shirt en met een grote camera. Volgens Pieter Saraber heeft Jan gestudeerd in Wageningen voor veekundig ingenieur, maar heeft hij dit beroep nooit in praktijk gebracht. Hij is de politiek in gegaan en vrijwilligerswerk gaan doen, op zijn lijf geschreven. Altijd druk en blijkbaar geld genoeg. Hij is al lang geleden overleden. Volgens Pieter S. had Jan een echt Noord-Hollandse humor, net als zijn moeder. Komen de grapjes van hem? Later vond ik op internet dat hij in 2003 een lintje gekregen heeft voor al zijn vrijwilligerswerk in Monnickendam. Zijn studie had hij nooit afgemaakt.*

Na dit uitstapje over vier generaties Jannen ga ik nu weer verder met de kinderen van Jan Groot en Willempje Plas, de ooms en tantes van Mimi! Oom Jan hebben we gehad.

3. Elisabeth, geb. 22-8-1875, overleden 14-2-1876, nog geen half jaar oud.

4. Willem Groot, geb. in Monnickendam in 1877, veehouder, overleden in 1964. Gehuwd te Beemster op 23-4-1903 met Geertje Murks, geb. 1875, overl. 1950. Willem woonde de eerste 10 jaar van zijn huwelijk in Edam. Later wordt hij veeboer in het dorpje Zuiderwoude, grenzend aan Broek in Waterland, waar zijn vader een boerderij voor hem kocht. Zij kregen 7 kinderen, Jan, Jantje, Douwe, Willempje, Trijntje, Antje en Willem.

Het verhaal gaat dat Jan en Douwe “niet zo goed bij hun hoofd” waren en dat kleine Willem op 2-jarige leeftijd in het kroos verdronken is.

5. **Pieter Groot, vader van Mimi**, geboren in Monnickendam op 20-8-1879, dominee, trouwt in Haarlem in 1906 met Maria Aleida Daudeij, geb. 13-3-1880, overleden 28-6-1911 in Steggerda. Zij sterft kinderloos.

Pieter hertrouwt op 17-10-1912 met Elisabeth Daudeij, geb. in Haarlem op 1-11-1889.

Pieter Groot is overleden te Utrecht op 8-10-1965, Elisabeth is overleden te Utrecht op 22-4-1975.

Pieter en Elisabeth krijgen 6 kinderen, Anna Christina (Christien), Jan, Willempje, Elisabeth, **Mimi Aleida** en Maria Johanna (Marietje). Hierover verderop meer.

6. **Adriaan**, geb. 15-5-1883, overleden 12-6-1883, 4 weken oud.

7. **Adriaan Groot (Arian)**, geb. te Monnickendam op 1-12-1884, veehouder, overleden 7-12-1939, trouwt te Nieuwendam op **30-4-1908** met Geertruida Tump, geboren in 1885. Boerde in Overleek, twee boerderijen bij zijn broer Willian vandaan.

Zij kregen 3 kinderen, Jan (1909-1993), Simon (Siem) (geb. 1-11-1911) en Willempje (geb. 3-12-1919.) Ook waren er 4 vroeg overleden kinderen: Willem Jan geb. 1915, 8 weken oud, Cornelis, geb. 22-08-1917, Willem Jan geb. 1918, 7 mnd en Trijntje geb. 7-5-1921.

Jan, 1909-1993, trouwt met Cornelia Maria Bol, geb. 1912 in Nieuwkoop. Hij is gaan boeren in Aarlanderveen. Zijn dochter Linda (Lijntje) heeft in 1964 meegespeeld in “Mensen van morgen”, een film onder regie van Kees Brusse. Ook op deze boerderij heeft Pieter S. gelogeed en meegeholpen, vele jaren later. Hij herinnert zich dat de oudste dochter Trudy (Geertruida) kinderverlamming had. Zij is niet oud geworden.

Oom Siem, getrouwd met tante Ger, is gaan boeren op de boerderij van zijn vader, dus ook in Overleek. Over hem ga ik nog wat herinneringen ophalen! Betteke, dochter van Jan Groot uit Leiden, broer van Mimi, en ik hebben daar vele malen gelogeed als twee giebelende tieners. Die vakanties op de boerderij Overleek 28 zal ik nooit vergeten!

Tot slot was er Willempje (Wim). Zij is getrouwd met Andries de Vries, melkboer in Monnickendam. Wim leek sprekend op mijn moeder Mimi.

8. **Willem Jan Groot, (Willijan)** geb. te Monnickendam op 30-10-1886, overl. 26-5-1970, veehouder, trouwt in Broek in Waterland op **30-4-1908** met Aaltje Tromp, geb. 7-3-1886, overleden 8-11-1944. Hij heeft de boerderij van zijn vader overgenomen, in Overleek.

Zij kregen 4 kinderen:

1. Willempje, geb. 21-10-09, overleden in 2000, getrouwd met Jan Visser, geb. 19-12-1909. Zij kregen 3 kinderen, Fijtje 1936, Willem Johan 1937 en Ali 1939

2. Antje geb. 4-9-1912.

3. Jan (“rooi Jantje”), geb. 27-4-1916, overl. 13-11-2000. Jan is niet getrouwd. Toen hij een jaar of 40 was heeft hij de oude familieboerderij in Overleek verlaten en heeft hij zich verder ontwikkeld in de muziek.

4. Cornelis, geb. in 1921, 1 jaar oud geworden.

Pieter Groot heeft van de broers, behalve opa Piet en oom Jan, ook oom Willem en oom Willijan gekend. Oom Arian was al overleden, toen hij op die boerderij bij oom Siem logeerde en werkte. Hij beschrijft hen als slimme boeren, die de grenzen proberen te vinden van het toelaatbare, charmant, ondeugend, joviaal en hartelijk. Oom Willijan heeft Pieter geleerd hoe je kievitseieren moet zoeken.

Ook ik heb oom Willijan gekend, evenals zijn zoon “rooi Jantje”. Het verhaal ging toen dat oom Willian op zijn vijfenzeventigste nog op zijn hoofd kon staan. Nou, dat wilden Betteke en ik wel eens zien. En jawel! Hij deed het!

Alle vier de vrouwen van de hierboven genoemde boerenzonen kwamen eveneens van een boerderij. Opvallend is dat de moeder van Geertje Murks, vrouw van oom Willem, in de akte als veehoudster vermeld staat, en niet haar vader. Blijkt dat haar vader in 1882 al overleden was. Geertje was toen 7 jaar. Haar moeder heeft het bedrijf voortgezet!

En dan is er nog iets merkwaardigs: oom Arian en oom Willijan zijn op precies dezelfde datum in het huwelijk getreden, 30 april 1908, de één in Nieuwendam en de ander in Broek. Welk verhaal hoort hierbij?